

Rozhodnutie

Telekomunikačného úradu SR zo dňa dd. mmmm 2012,

ktorým sa určuje metóda kalkulácie cien kolokácie pri poskytovaní prístupu k veľkoobchodným ukončovacím častiam prenajatých okruhov, ktoré spájajú koncové body siete s bodom prepojenia

Telekomunikačný úrad Slovenskej republiky (ďalej len „úrad“) podľa § 12 ods. 3 písm. c) a ods. 5 v spojení s § 74 ods. 2 písm. b) zákona č. 351/2011 Z. z. o elektronických komunikáciách (ďalej len „zákon o elektronických komunikáciách“) vydáva toto rozhodnutie, ktorým určuje metódu kalkulácie cien kolokácie pri poskytovaní prístupu k veľkoobchodným ukončovacím častiam prenajatých okruhov podniku, ktorý bol rozhodnutím úradu podľa § 18 ods. 1 zákona o elektronických komunikáciách určený za významný podnik pri poskytovaní služieb na trhu veľkoobchodné ukončovacie časti prenajatých okruhov a ktorému bola uložená povinnosť regulácie cien a regulácie cien prístupu a prepojenia podľa § 23 v spojení s § 12 ods. 3 písm. c) a ods. 5 zákona o elektronických komunikáciách (ďalej len „významný podnik“). Významný podnik je povinný pri stanovovaní cien za službu kolokácie pre poskytovanie prístupu k veľkoobchodným ukončovacím častiam prenajatých okruhov t. j. častiam prenajatých okruhov, ktoré spájajú koncové body siete s bodom prepojenia (veľkoobchodný relevantný trh č.6) povinný vychádzať z adaptabilného modelu nákladov na kolokáciu, ktorý je súčasťou tohto rozhodnutia.

Predmetom regulácie podľa tohto rozhodnutia je cena za zriadenie fyzickej a vzdialenej kolokácie pre poskytovanie prístupu k veľkoobchodným ukončovacím častiam prenajatých okruhov t. j. častiam prenajatých okruhov, ktoré spájajú koncové body siete s bodom prepojenia.

Kolokáciou sa rozumie poskytovanie samostatného fyzického priestoru a technického vybavenia potrebného na umiestnenie telekomunikačného zariadenia podniku, ktorý odoberá od významného podniku ukončovacie časti prenajatých okruhov za účelom poskytovania služieb jeho koncovým užívateľom.

Fyzická kolokácia je forma kolokácie, pri ktorej významný podnik poskytne kolokačné miesto (fyzický priestor a technické vybavenie) nachádzajúce sa v kolokačnom priestore výhradne určenom pre tento účel, v tej istej budove, v ktorej má významný podnik umiestnený rozvádzač tak, aby mal žiadateľ o prístup k ukončovacím častiam prenajatých okruhov možnosť nainštalovať svoje telekomunikačné zariadenia nevyhnutné pre potreby poskytovania elektronických komunikačných služieb koncovým užívateľom prostredníctvom ukončovacích častí prenajatých okruhov. Fyzická kolokácia je štandardnou formou kolokácie.

Vzdialená kolokácia je forma kolokácie, pri ktorej má žiadateľ o prístup k ukončovacím častiam prenajatých okruhov možnosť realizácie ukončovacích častí prenajatých okruhov aj prostredníctvom odovzdávacieho rozvádzača umiestneného v prepájacej skrinke na kolokačnom mieste určenom významným podnikom na inom kolokačnom mieste, ako je miesto nachádzajúce sa v kolokačnom priestore výhradne určenom na účely fyzickej kolokácie. To znamená, že môže byť realizovaná buď

mimo objektu, v ktorom má významný podnik umiestnený hlavný rozvádzač, alebo v objekte, v ktorom má významný podnik umiestnený hlavný rozvádzač, ale mimo kolokačného priestoru pre fyzickú kolokáciu. Maximálna dĺžka spojovacieho vedenia je v prípade vzdialenej kolokácie poskytovanej významným podnikom 100 m.

Významný podnik je povinný pri výpočte ceny kolokácie t.j. ceny za vybudovanie kolokačného priestoru alebo miesta a za poskytovanie všetkých služieb spojených s poskytovaním prístupu k ukončovacím častiam prenajatých okruhov zabezpečiť, aby cena bola nákladovo orientovaná, to znamená, aby do ceny vstupovali iba nevyhnutné náklady potrebné na zriadenie, vybudovanie a technické vybavenie kolokačného priestoru alebo miesta. Súčasne musí umožniť, aby náklady na zriadenie a vybudovanie kolokačného priestoru alebo miesta neboli hradené jednorázovo v plnej výške prvým podnikom žiadajúcim o kolokáciu pre prístup k ukončovacím častiam prenajatých okruhov.

Pre potreby použitia adaptabilného modelu nákladov na kolokáciu pre poskytovanie prístupu k ukončovacím častiam prenajatých okruhov musia byť náklady členené na investičné náklady (náklady na úpravu a vybudovanie kolokačného priestoru a miesta, náklady na zaobstaranie súvisiacich zariadení, náklady na zaobstaranie káblov a pások a náklady na obsadenie stavebných a technologických plôch a pozemkov), na náklady na jednorazové služby (náklady na predbežné zisťovanie, podrobné zisťovanie, náklady na identifikáciu, výber a obhliadku kolokačného miesta, identifikácia miesta prístupu, vypratanie miesta, presun zariadenia, inštalácia súvisiacich zariadení, inštalácia káblov na hlavnom a odovzdávacom rozvádzači) a na náklady na periodické, opakované služby (náklady na sprevádzaný prístup do kolokačného priestoru, náklady na vydávanie povolení na vstup, náklady na testy a administratívne posúdenie zariadení).

Výpočet ceny za fyzickú alebo vzdialenú kolokáciu pre poskytovanie prístupu k ukončovacím častiam prenajatých okruhov spolu so vstupnými údajmi do adaptabilného modelu nákladov je významný podnik prvýkrát povinný predložiť úradu najneskôr do 30 (tridsiatich) dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti tohto rozhodnutia vtedy, ak je vykonateľné rozhodnutie o určení významného podniku a o uložení povinností, v ktorom mu bola uložená povinnosť regulácie cien a regulácie cien prístupu a prepojenia podľa § 23 v spojení s § 12 ods. 3 písm. c) a ods. 5 zákona o elektronických komunikáciách.

Ak v čase nadobudnutia právoplatnosti tohto rozhodnutia nie je významnému podniku uložená povinnosť regulácie cien a regulácie cien prístupu a prepojenia podľa § 23 v spojení s § 12 ods. 3 písm. c) a ods. 5 zákona o elektronických komunikáciách, významný podnik je povinný predložiť úradu výpočet ceny za fyzickú alebo vzdialenú kolokáciu pre poskytovanie prístupu k ukončovacím častiam prenajatých okruhov spolu so vstupnými údajmi do adaptabilného modelu nákladov do 30 (tridsiatich) dní od nadobudnutia vykonateľnosti rozhodnutia o určení významného podniku a o uložení povinností, v ktorom mu bola povinnosť regulácie cien a regulácie cien prístupu a prepojenia podľa § 23 v spojení s § 12 ods. 3 písm. c) a ods. 5 zákona o elektronických komunikáciách uložená.

Následne je významný podnik povinný predložiť výpočet ceny za kolokáciu pre poskytovanie prístupu k ukončovacím častiam prenajatých okruhov spolu so

vstupnými údajmi do adaptabilného modelu nákladov vždy do 30. júna nasledujúceho kalendárneho roka.

Úrad je podľa § 23 zákona o elektronických komunikáciách povinný tiež zabezpečiť, aby predpísané mechanizmy návratnosti nákladov a tvorby cien významného podniku podporovali investície významného podniku vrátane investícií do sietí novej generácie. Úrad preto prihliada na mieru investovania významným podnikom s uznaním primeranej návratnosti vloženého kapitálu a s tým spojených rizík špecifických pre konkrétny nový investičný sieťový projekt.

Do celkových nákladov na kolokáciu pre poskytovanie prístupu k ukončovacím častiam prenajatých okruhov je významný podnik oprávnený započítať primeranú mieru návratnosti vloženého kapitálu.

Primeraná miera návratnosti vloženého kapitálu sa stanoví metódou váženého priemeru nákladu kapitálu (WACC - weighted average cost of capital) podľa nasledujúceho vzorca:

$$\text{WACC pred zdanením} = \frac{Re}{(1-t)} * \frac{E}{(D+E)} + Rd * \frac{D}{(D+E)}$$

kde:

- Re = náklad na vlastný kapitál;
- t = daň;
- Rd = náklad na cudzí kapitál;
- $\frac{E}{(D+E)}$ = podiel vlastného kapitálu na celkovom kapitáli;
- $\frac{D}{(D+E)}$ = podiel cudzieho kapitálu na celkovom kapitáli.

Pri výpočte WACC sa vychádza z:

1. výpočtu nákladu na vlastný kapitál pomocou modelu oceňovania kapitálových aktív (CAPM).

$$Re = Rf + \beta * (Rm - Rf) + SP$$

kde:

- Rf = výnosnosť bezrizikovej investície;
- β = beta koeficient;
- Rm = výnosnosť trhu;
- SP = prirážka za veľkosť.

Výnosnosť bezrizikovej investície sa rovná výnosu 10-ročných slovenských štátnych dlhopisov ako aritmetický priemer výnosu týchto dlhopisov k poslednému dňu jednotlivých kvartálov daného roka.

Rozdiel medzi výnosnosťou trhu (návratnosťou trhového portfólia) a výnosnosťou bezrizikovej investície tvorí rizikovú prirážku trhu.

Pri stanovení rizikovej prirážky trhu sa vychádza z historického vývoja akciového trhu podľa prieskumu Ibbotson Risk Premia Over Time Report. Pre operátorov fixných sietí sa použije hodnota rizikovej prirážky benchmarková sadzba 5 %.

Pre účel výpočtu WACC pre významný podnik vo fixnej telefónnej sieti je potrebné zostaviť skupinu porovnateľných podnikov. Analýza trhu cenných papierov týchto podnikov je nevyhnutná pre výpočet koeficientu Beta (β) ako aj cieľovej kapitálovej štruktúry.

Skupina porovnateľných podnikov pozostáva najmenej z 10 podnikov, ktoré poskytujú elektronické telekomunikačné služby na trhoch krajín Európskej únie. Kritériom pri výbere podniku je poskytovanie služieb aj na pevnej sieti. O konkrétnom zozname a počte podnikov ako i zdrojoch čerpania údajov rozhodne úrad po konzultáciách s významným podnikom vždy pred každým výpočtom WACC.

Výpočet koeficientu beta (ukazovateľ systematického rizika) vyjadruje vzťah medzi výnosmi finančného trhu a očakávanými výnosmi daného portfólia akcií. Koeficient beta sa určí na základe analýzy akciového trhu porovnateľných telekomunikačných podnikov v krajinách Európskej únie. Pre každú spoločnosť sa vykoná analýza mesačných zmien na akciovom trhu za posledných 5 rokov a analýza zmien trhových indexov. Následne sa vykoná regresná analýza pohybu cien na akciovom trhu a trhového indexu. Hodnota koeficientu beta sa upravuje k hodnote 1, vzhľadom na to, že podniky sú postupom času na trhu čoraz etablovanejšie a odolnejšie voči zmenám. Takto vypočítaný koeficient beta vyjadruje kapitálovú štruktúru daného podniku. Pre dokončenie výpočtu koeficientu beta musia byť jednotlivé koeficienty porovnateľných podnikov očistené od zadĺženia, ktoré sa uskutoční použitím vzorca Miller:

$$\beta \text{ aktíva} = \beta \text{ vlastný kapitál} / (1 + (D/E))$$

kde: D/E = miera zadĺženia v trhovom ocenení.

Posledným úkonom je opätovné zadĺženie mediánu všetkých vypočítaných koeficientov beta mierou zadĺženia rovnajúcou sa cieľovej kapitálovej štruktúre významného podniku alebo telekomunikačného odvetvia pomocou vzorca:

$$\beta \text{ vlastný kapitál podniku/ telekom. odvetvia} = \text{medián } \beta \text{ aktíva} * (1 + (D/E)).$$

kde: D/E = očakávaná miera zadĺženia hodnoteného podniku/odvetvia.

Pri výpočte sa použije prirážka za veľkosť podnikov, ktorá je závislá od veľkosti podniku (hodnoty vlastného imania) a zohľadňuje rozdielnú návratnosť akcií malých a veľkých podnikov z dlhodobého hľadiska podľa prieskumu realizovaného Ibbotsonom Risk Premia Over Time Report a je odvodená od trhovej kapitalizácie podnikov kótovaných na americkej burze.

2. výpočtu nákladu na cudzí kapitál

Podľa vyššie uvedeného výpočtu WACC v súlade s Postupom implementácie odporúčania Komisie ohľadom oddeleného účtovníctva a systému

nákladového účtovníctva podľa regulačného rámca pre elektronickú komunikáciu C (2005) 3480 významný podnik použije zjednodušenú verziu WACC pred zdanením, kde náklad na cudzí kapitál je vyjadrený ako:

$$R_d = R_f + M$$

kde:

- R_f = výnosnosť bezrizikovej investície;
- M = marža nad rámec výnosu bezrizikovej investície.

Náklady na cudzí kapitál sú určené na základe výnosov 10-ročných euro dlhopisov priemyselných výrobcov s úverovým ratingom BBB. Marža nad rámec výnosu bezrizikovej investície sa vypočíta ako rozdiel medzi týmto výnosom a výnosom z bezrizikových vládnych dlhopisov EÚ.

Marža nad rámec výnosu vládnych dlhopisov EÚ je pripočítaná k výnosu bezrizikovej investície slovenských štátnych dlhopisov, čím sa vypočíta cena cudzieho kapitálu na slovenskom trhu.

3. stanovenia kapitálovej štruktúry

Cieľová kapitálová štruktúra je vyjadrená vzorcom $[D/(D+E)]$

kde:

D = dlh;

E = vlastný kapitál.

Cieľová kapitálová štruktúra sa odvodí z analýzy skupiny porovnateľných podnikov pôsobiacich na európskom telekomunikačnom trhu. Rovná sa hodnote mediánu ich kapitálovej štruktúry.

Významný podnik uskutoční výpočet WACC a výpočet aj s výslednou hodnotou predloží úradu spolu s výpočtom ceny za kolokáciu pre poskytovanie prístupu k ukončovacím častiam prenajatých okruhov.

Adaptabilný model nákladov na kolokáciu pre poskytovanie prístupu k ukončovacím častiam prenajatých okruhov metodicky využíva dva odlišné prístupy na modelovanie nákladov. Na neopakovateľné, teda jednorazovo poskytované služby sa používa prístup *Activity Based Costing* (ABC) a na modelovanie nákladov opakovaných, dlhodobo poskytovaných služieb sa využíva metóda priemerných, dlhodobých prírastkových nákladov - *Long Run Average Incremental Cost* (LRAIC). Použitie týchto dvoch metód je odôvodnené rozdielnou povahou činností (jednorazové neopakovateľné a dlhodobo, periodicky sa opakujúce činnosti), ktoré tvoria súbor služieb kolokácie.

Do prvej skupiny (jednorazovo poskytované služby) patria náklady, ktoré vznikajú v súvislosti s prípravou služby kolokácie a jej administratívou. Sú to služby, ako predbežné zisťovanie, podrobné zisťovanie a obhliadka miesta kolokácie, poprípade aj zmena požiadaviek na kolokáciu, ďalej jednorazové práce spojené so zriadením kolokačného priestoru a miesta (výber miesta, vypratanie miesta, presun

zariadenia, nepatria sem však stavebné práce spojené s úpravou, poprípade vybudovaním kolokačného priestoru, ktoré sú počítané oddelene), ďalej činnosti spojené s identifikáciou miesta prístupu, práce spojené s inštaláciou súvisiacich zariadení, hlavne inštalácia a pripojenie káblov na hlavnom a odovzdávacom rozvádzači (nepatria sem však náklady investičného charakteru: na obstaranie káblov, pásov a ďalších - voliteľných zariadení, ktoré sú počítané oddelene). Metódou ABC sú počítané aj náklady prevádzkových služieb, kam patrí hlavne sprevádzaný prístup do kolokačného priestoru, vydávanie povolení na vstup, testy zariadení a administratívne posúdenie zariadení.

Do druhej skupiny nákladov modelovaných s využitím metódy LRAIC patria jednorazovo investované náklady, ktoré tvoria súčasť majetku významného podniku a sú dlhodobo (opakovane) prenajímané spravidla za mesačný nájom. Patrí sem prenájom kolokačných priestorov/miest a prenájom súvisiacich zariadení (základných a voliteľných). Pri výpočte nákladov sa vychádza z obstarávacích cien, inštalačných nákladov, doby životnosti, cenového vývoja a nákladov na kapitál (WACC). V prípade kolokačných plôch je základom pre výpočet (obstarávacia cena) priemerná cena nájmu priemyselných plôch zvýšená o investície na úpravu kolokačných priestorov. Prírastkom je v tomto prípade m², v prípade súvisiacich zariadení buď bm (u káblov) alebo jednotka zariadenia (napr. pri niektorých voliteľných prvkoch ako je UPS, klimatizácia a pod.). Pri výpočte investícií do kolokačných priestorov používa model alternatívne tak model top-down (mód 1), ako aj bottom-up (mód 2). Vo všetkých ostatných prípadoch je použitý prístup bottom-up.

V prípade, že fyzickú alebo vzdialenú kolokáciu zriaďuje významný podnik vo vlastných priestoroch (v priestoroch vo vlastníctve významného podniku), cena vypočítaná pomocou adaptabilného modelu nákladov na kolokáciu pre poskytovanie prístupu k ukončovacím častiam prenajatých okruhov je priemerná cena vrátane cien nájomného. Táto cena je platná pre celé územie Slovenskej republiky a významný podnik je povinný cenu zverejniť vo svojej referenčnej ponuke na prístup k ukončovacím častiam prenajatých okruhov.

V prípade, že fyzickú alebo vzdialenú kolokáciu zriaďuje významný podnik v priestoroch, ktoré nie sú v jeho vlastníctve, bude priemerná cena (vypočítaná pomocou adaptabilného modelu nákladov na kolokáciu pre poskytovanie prístupu k ukončovacím častiam prenajatých okruhov a zverejnená v referenčnej ponuke) upravená o rozdiel medzi priemernou cenou za prenájom a skutočnou cenou za prenájom priestorov v danom mieste, pričom táto skutočnosť musí byť žiadateľovi známa vopred (pred podpísaním zmluvy).

Adaptabilný model nákladov na kolokáciu pre prístup k ukončovacím častiam prenajatých okruhov v sieti významného podniku vrátane podrobnej špecifikácie vstupných údajov a prepočtových postupov a manuálu k modelu je uverejnený na internetovej stránke úradu:

<http://www.teleoff.gov.sk/index.php?ID=3062>

Na trhu veľkoobchodných ukončovacích častí prenajatých okruhov rozhodujúcu časť infraštruktúry metalických prístupových sietí s celonárodným

pokrytím vlastní významný podnik, preto môže túto sieť použiť na veľkoobchodný prenájom okruhov od bodu prepojenia po koncový bod, ako aj od koncového bodu po koncový bod siete s kapacitou do a vrátane 2 Mbit/s na celom území Slovenskej republiky. Predmetný trh úrad vymedzil geograficky celým územím Slovenskej republiky, preto musia byť podmienky pre prístup k ukončovacím častiam prenájatých okruhov a kolokáciu stanovené rovnako pre všetkých oprávnených poskytovateľov, bez ohľadu na veľkosť alebo finančné zázemie a bez ohľadu na to, v ktorej časti územia sa prístup k ukončovacím častiam prenájatých okruhov a kolokácia má uskutočniť. Tieto podmienky musia byť uvedené v referenčnej ponuke a zverejnené tak, aby mal k nim každý potenciálny oprávnený poskytovateľ prístup.

Významný podnik je oprávnený uplatňovať si a teda uverejniť v referenčnej ponuke cenu za fyzickú alebo vzdialenú kolokáciu pre prístup k ukončovacím častiam prenájatých okruhov, ktorá je priemernou cenou a platí pre celé územie Slovenskej republiky s výnimkou, ak sa kolokácia uskutočňuje v prenájatých priestoroch s cenou za prenájom rozdielnou ako je priemerná cena za prenájom priestorov.

Úrad na základe predložených vstupných údajov a výpočtu ceny fyzickej alebo vzdialenej kolokácie pre prístup k ukončovacím častiam prenájatých okruhov, overí aplikovanie uloženej metódy kalkulácie cien. Významný podnik je na základe povinnosti regulácie cien a regulácie cien prístupu a prepojenia podľa § 12 ods. 5 zákona o elektronických komunikáciách povinný na žiadosť úradu preukázať, že ceny za ním poskytované služby obsahujú iba náklady nevyhnutne potrebné na poskytovanie fyzickej alebo vzdialenej kolokácie pre prístup k ukončovacím častiam prenájatých okruhov a aby do týchto cien neboli započítané aj tie náklady, ktoré s kolokáciou nesúvisia. Úrad tiež posúdi spôsob výpočtu WACC. Úrad môže vyzvať významný podnik, aby odôvodnil predložený výpočet ceny, prípadne jednotlivé vstupné údaje. Na základe overenia správnosti vstupných údajov a výsledkov kontrolného výpočtu úrad cenu vypočítanú významným podnikom buď potvrdí, alebo v odôvodnených prípadoch mu rozhodnutím určí úpravu ceny.

V prípade, že fyzickú alebo vzdialenú kolokáciu zriaďuje významný podnik **vo vlastných priestoroch**, cena za kolokáciu pre prístup k ukončovacím častiam prenájatých okruhov vypočítaná podľa Metódy kalkulácie cien kolokácie pri poskytovaní prístupu k ukončovacím častiam prenájatých okruhov, je priemerná cena platná pre celé územie Slovenskej republiky. Túto cenu je významný podnik povinný účtovať po uplynutí 30 (tridsiatich) dní od doručenia potvrdenia úradu o tom, že cena je vypočítaná v súlade s Metódou kalkulácie cien, alebo po nadobudnutí právoplatnosti rozhodnutia o úprave ceny podľa § 12 ods. 5 zákona o elektronických komunikáciách. Takto potvrdená alebo upravená cena je maximálna cena.

V prípade, že fyzickú alebo vzdialenú kolokáciu zriaďuje významný podnik **v prenájatých priestoroch**, cena za kolokáciu pre prístup k ukončovacím častiam prenájatých okruhov potvrdená alebo upravená úradom, bude zvýšená alebo znížená o rozdiel medzi priemernou cenou za prenájom a skutočnou cenou za prenájom priestorov v danom mieste. Takto modifikovanú cenu je významný podnik oprávnený účtovať po uplynutí 30 (tridsiatich) dní od doručenia potvrdenia úradu o tom, že priemerná cena platná pre celé územie Slovenskej republiky bola upravená

v súlade s týmto rozhodnutím. Pre účely potvrdenia ceny úradom, je významný podnik povinný predložiť úradu platnú nájomnú zmluvu s vlastníkom priestorov.

Nakoľko výpočet ceny pomocou metódy kalkulácie cien kolokácie pre prístup k ukončovacím častiam prenajatých okruhov zahŕňa všetky oprávnené náklady na fyzickú alebo vzdialenú kolokáciu, významný podnik nie je oprávnený účtovať v súvislosti s kolokáciou žiadne ďalšie poplatky.

Úradom potvrdená maximálna cena za fyzickú alebo vzdialenú kolokáciu pri prístupe k ukončovacím častiam prenajatých okruhov alebo určená rozhodnutím o úprave ceny bude mať platnosť až do potvrdenia novej ceny alebo do nadobudnutia právoplatnosti nového rozhodnutia o úprave ceny.

Poučenie

Toto rozhodnutie je konečné. Na jeho preskúmanie je príslušný Najvyšší súd Slovenskej republiky.

Ing. Ladislav Mikuš
predseda úradu

Písomné pripomienky k návrhu rozhodnutia požadujeme zaslať úradu najneskôr do 30 (tridsať) dní odo dňa jeho zverejnenia na národné konzultácie na webovej stránke úradu. Vyjadrenie a pripomienky doručené po tomto termíne úrad nebude akceptovať.

Písomné pripomienky možno zaslať:

- poštou na adresu:

Telekomunikačný úrad Slovenskej republiky

odbor ekonomickej regulácie

Továrenská 7

828 55 Bratislava 24

- elektronickou poštou na adresu : jana.kopecna@teleoff.gov.sk